

правя като старогръцкия сфинксъ, полага своята гатанка, получава неудовлетворителни отговори и изпояжда цѣли поколѣния.

Гатанката се налага всѣкому. За това нея сѫ се помѣчили да отгадаятъ не само ученитѣ, но и проститѣ. Читателитѣ на Периодическо списание сѫ видѣли въ моитѣ статии върху задругата въ Западна България и върху нашите градинарски дружества¹, какъ наши селяни сѫ се постарали да решатъ великата задача на организацията на труда и сродния съ нея, но не по-малко труденъ, въпросъ на собствеността. Може-би, тия наши скромни реформатори да не сѫ съвсѣмъ успѣли. Но успѣли, или не успѣли, тѣхниятъ опитъ е твърдѣ интересенъ; тѣхното постоянство въ него показва, че той прѣставлява сериозни сгоди; а тѣхното качество на българи, на наши сънародници, ни налага длъжностъ да изучимъ всестранно онова задружно владѣене и работене, което съставлява основата на тѣхното трудово устройство, крайжгълния камъкъ на тѣхния економически битъ.

Азъ вѣрвамъ слѣдователно, че читателитѣ нѣма да ми се сърдятъ, ако тѣй скоро за трети пътъ се повръщамъ върху тоя важенъ въпросъ. Многобройнитѣ съобщения, които азъ получавамъ за него, било отъ чужденци², било отъ бъл-

¹ Периодическо списание, кн. XXI—XXII и кн. XXVII.

² Ще бѣда непризнателенъ, ако пропусна случая безъ да поблагодаря за твърдѣ лестнитѣ отзиви, които знаменити специалисти обнародваха въ чужбина отъ моитѣ издирвания, особено по задругата. Г. Емиль де Лавле (въ Revue d'Economie Politique, Juillet-Aout 1888), г. д-ръ Иречекъ (въ Cestы по Bulharsku), г. д-ръ Ф. С. Краусъ (въ Mittheilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien, Band XVIII, и въ Ausland отъ 27 февруари 1888), единъ безимененъ руски рецензентъ (въ Извѣстія С.-Петербургскаго Слав. Благ. Ком., августъ 1888), се произнесоха съ особено благоволение за моя трудъ. Ползувамъ се отъ тоя случай да отговоря на една бѣлѣжка на г. д-ръ Крауса. Той би желалъ, намѣсто задруга, да употребя купшина, дума, която се чува въ с. Драгалевци, както азъ самъ забѣлѣжихъ въ моята статия Рѣчта купшина можеше да замѣсти думата задруга, ако да бѣше по-общеупотребителна. Но употребена, както тя е днесъ, само въ нѣколко села, какво понятие тя може да прѣстави на масата на нашия народъ? Г. д-ръ Краусъ може да ни отвѣрне, че ако купшина е позната на нѣколко само села, задруга не е позната на никое село. То е тѣй. Сѫществителното задруга, до колкото моитѣ издирвания се простираятъ, не се слуша никждѣ изъ народа въ